

2. Соколов О. Основні тенденції ринку будівництва. 2023. URL: <https://commercialproperty.ua/interview/osnovni-tendentsii-rinku-budivnitstva/> (дата звернення 11.11.2023)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

ЖОВТЯК Ганна Анатоліївна,

канд. екон. наук, доцент,

БОГДАНОВ Роман Фаритович,

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Сьогодні українська економіка перебуває в процесі поступового виходу зі стану шоку внаслідок широкомасштабного військового вторгнення РФ, яке завдало сильного удару всім її ланкам: скоротилося виробництво продукції, обсяги зовнішньої торгівлі, була зруйнована транспортно-логістична, маркетингова, соціальна та інженерна інфраструктури окремих регіонів, кадри перемістилися за кордон та на захід країни. Занепад економіки, відсутність надійної економічної бази, здатної забезпечити військові потреби, суттєво ускладнює ситуацію на фронті, перешкоджає успіхам Збройних Сил України. Тому вітчизняна економіка наразі стає одним із найважливіших фронтів, який визначатиме як подальший хід воєнних подій, так і здатність України за короткий час відновитися після закінчення війни.

Велику роль у цьому відіграє будівельна галузь. Сьогодні будівельна галузь стикається з серйозними викликами, які заважають стабілізувати її діяльність. Внаслідок бойових дій більшість будівельних підприємств припинили матеріально-технічні зв'язки з постачальниками, зменшився товарообіг, внаслідок чого вони працюють неритмічно, зазнали збитків, призупинено виробництво та реалізацію продукції, значно зросли витрати на будівництво та терміни спорудження об'єктів.

За рік війни, станом на лютий 2023-го, в Україні було зруйновано або пошкоджено понад 153 тисяч житлових об'єктів. Також ворог знищив 630 адміністративних будівель, понад 1,2 тис. медичних закладів, повністю знищив понад 900 навчальних закладів та пошкодив ще майже 2,2 тис. Колосальних втрат зазнали дорожня інфраструктура (спаплюжено 25 тис. км доріг і зруйновано 344 мости) і промисловість (пошкоджено або повністю знищено 426 великих і середніх підприємств). Сума збитків, завданих російськими агресорами українській інфраструктурі, а також житловим і нежитловим об'єктам, перевищує 143 мільярди доларів [2].

Треба пам'ятати і про виклики, вирішення яких є передумовою стабільного розвитку будівельної галузі. Перш за все, це брак будівельних матеріалів. Для відновлення зруйнованого війною житлового фонду

знадобиться не менше 3,9 млн. квадратних метрів скла, 5,7 млн. кубометрів (11,9 млн тон) бетону, 39,3 млн. кубометрів (або 14 млрд штук) цегли, 45 млн. квадратних метрів черепиці. Усе це потрібно додатково до нормального середньорічного споживання таких продуктів. Тому важливо передбачити відновлення потужностей, а також можливість інвестування в нові підприємства.

Інша проблема – сотні тисяч тон будівельних відходів, для яких уже не вистачає місця на звалищах. Так, за даними Мінрегіону, їхня площа ще на 2021 рік становила 9 га. Сьогодні, щоб швидко вирішити проблему, створюють нові тимчасові майданчики для збору сміття. Європейський досвід показує успішні результати повторного використання будівельного сміття, що особливо стане в нагоді при відбудові України. Таким чином, якщо раніше частина відсортованих (нешкідливих) залишків вивозилася на переробку до рб, то сьогодні оптимальним варіантом було б впровадження такого процесу в Україні [1].

З огляду на поточні та перспективні завдання будівельної галузі України чисельність працюючих у цій галузі має становити 1,3-1,5 млн осіб. За останні 10-15 років кількість працюючих у будівельній галузі склала близько 270 тис. осіб, а обсяг ринку – близько 191 млрд грн (близько 4 млрд дол.). Отже, якщо ми хочемо освоїти 400 млрд доларів, необхідними для післявоєнної відбудови за різними оцінками, потрібно збільшити кількість працівників до 1,5 млн осіб. Це зрозуміло, тому що без збільшення кількості робітників ми не можемо виконати такий обсяг будівельних робіт на таких великих площах. Законодавці та органи виконавчої влади на центральному та місцевому рівнях мають враховувати фактор дефіциту будівельників при прийнятті рішень щодо реконструкції та подальшого розвитку галузі [3].

Відновлення будівництва позитивно вплине на життя населення та покращить післявоєнну економіку країни: забезпечить робочими місцями, сприятиме збільшенню виробництва матеріалів та відкриттю нових підприємств. Тому потрібно бути готовим до відбудови, розуміти проблеми і почати над ними працювати заздалегідь.

Список використаних джерел:

1. Бенч Н. В умовах війни: що відбувається у будівельному секторі. Інтерфакс-Україна. 2023. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/896001.html> (дата звернення 11.11.2023).

2. Обух В. Повоєнне відновлення: шанс для розвитку будіндустрії. Укрінформ. 2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3690313-povoenne-vidnovlenna-sans-dla-rozvitku-budindustrii.html> (дата звернення 30.10.2023).

3. Перегинець І., Войченко С. Проблеми та виклики будівельної галузі України. Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3758174-problemi-ta-vikliki-budivelnoi-galuzi-ukraini.html> (дата звернення 06.11.2023)